

Michael Ondaatje

ASLAN POSTUNA
BÜRÜNMEK

roman

♥
CAN

İngilizce aslından çeviren
AYŞE GÜL GÜRE

Michael Ondaatje
ASLAN POSTUNA
BÜRÜNMEK

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayın Yönetmeni
İlknur Özdemir

Yayına Hazırlayan
Pınar Savaş

Dizgi
Serap Bertay

Düzelti
Fulya Tükel

Montaj
Mine Sarıkaya

Kapak Düzeni
Semih Özcan

İç Baskı
Özal Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

Cilt
ZE Ciltevi

1. basım : 2003

ISBN 975-07-0343-X

© Michael Ondaatje, 1987, Ellen Levine Lit. Ag. /
Akcalı Telif Hakları Ajansı / Can Yayınları Ltd. Şti. (1999)

Michael Ondaatje
ASLAN POSTUNA
BÜRÜNMEK

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
AYŞE GÜL GÜRE

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
In the skin of a lion

**MICHAEL ONDAATJE'NİN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI**

İNGİLİZ CASUS / roman (1992 Booker Ödülü)
ANIL'İN HAYALETİ / roman
ASLAN POSTUNA BÜRÜNMEK / roman

Kanada'nın Toronto kentinde yaşayan şair ve roman yazarı *Michael Ondaatje*, 54 yaşındadır. 1992 yılında Booker Ödülü'nü kazanan romanı *The English Patient* dışında *Anil'in Hayaleti*, *Aslan Postuna Bürünmek*, *Coming Through Slaughter* ve *The Collected Works of Billy the Kid* adlı romanları, üç şiir kitabı ve *Running in the Family* adı altında hazırladığı anıları vardır.

*Michel Lambeth, Sharon Stevenson, Bill ve
Michal Acres'in anısına...
Linda, Sarah Sheard ve David Young'a...*

BÖLÜMLER

1

Küçük Tohumlar
Köprü
İz Sürücü

2

Ruh Arındırma Sarayı
Pişmanlık

3

Caravaggio
Deniz Tiyatrosu

Ŗu Ŗen Ŗakrak insanlar ŖzŖntŖden iki bŖklŖm
olacaklar; ve sen toprağa dŖnŖnce senin için saçlarımı
uzamaya bırakıp sırtımda bir aslan postuyla vahŖi
doęada Ŗylece gezineceęim.

GılgamıŖ Destanı'ndan.

Bundan bŖyle anlatılmayacak hiçbir ŖykŖ,
sanki yegâne ŖykŖymŖŖesine.

John Berger

Gencecik bir kızın, sabahın erken saatlerinde bir arabada anlatılanların orasından burasından derleyip toparladığı bir öyküdür bu. Araba karanlıkta ilerlerken anlatılanları dinler ve sorular sorar. Dışarıdaki kırlar hâlâ karanlığın ardında saklanıyordur. Arabayı kullanan adam, "Şu tarlada bir şato vardır," dese, kız ona inanmakta hiç de zorlanmayacaktır.

Öyküyü bir orasından bir burasından tutarak farklı uçlarını bir araya getiren ve hepsini bir anda kucaklamaya çalışan adamı dinlemektedir. Yorgundur adam. Anlattıkları -tıpkı arabayı sürüşü gibi- dağınık ve kopuk kopuktur bazen. Bazen de heyecanlanır birdenbire. "Anladın mı?" Göstergelerin solgun ışığında yüzünü kızdan yana çevirir.

Marmora'ya dört saatlik yolda, altı yıldız ve bir ay altındalar.

Adama yol arkadaşlığı edebilmek için gözlerini açık tutmaktadır kız.

1

KÜÇÜK TOHUMLAR

Oğlan sabahları erken saatlerde uyanmışsa, çiftlik evlerinin önündeki First Lake Yolu'ndan adamların geçip gidişlerini görür. Yatak odasının penceresinin önünde durur ve onlara bakar: Ceviz ağacıyla akaağacın arasındaki bir-iki gemici fenerini seçebilir. akıllı yoldaki postalların sesini duyar. Nacakları ve azık torbaları bellerine asılı, karanlıkla sarmalanmış otuz oduncu. Alt kata iner oğlan ve yolu daha iyi görebileğeri mutfak penceresinin önüne geçer. Saęa sola yalpalayarak yürümektedir adamlar. Daha güneş yüzünü bile göstermeden, yorgunluktan ölmüşlerdir âdeta.

Bazen hepsi de yabancılardan oluşan bu insan kümesinin, sağılmak için otlaklardan ahırlara getirilen inek sürüleriyle karşılaştığını bilir oğlan. Oduncular, inekler tembel tembel dar yoldan yürüsün diye ellerindeki gemici fenerlerini yukarı kaldırıp yolun kıyasına çekildiklerinde (bir adım daha geriye gitseler dizlerine kadar karın içine gömülecekler), fısıltılı bir saygı kaplar ortalığı. Oduncular ılık böğürlerine ellerini koydukları hayvanların sıcaklığını alırlar onlar geçtikçe. Gecenin son karanlığında zor seçilen bu siyah-beyaz yaratıkların üstlerine koyarlar o incecik eldivenli ellerini. Bunu, saldırganlık ya da sahiplenme tavrı sergilemeden usul usul yapmaları gerekir. İneklerin sahibi gibi bu toprakların sahibi değildir onlar.

Yabancılardan oluşan bu tören kıtasının arasından geçer gider Holstein inekleri. Peřlerinden gelen çiftçi, başıyla selamlar oduncuları. Kış aylarının sabah saatlerinde sık sık karşılaşır bu tuhaf toplulukla. Kendisi de

saatlerden beri otlaklarda sağılmaya götürülecek inekleri toplamakta olduğu için, oduncularla aralarında oluşan bu kader birliği, sözlere dökülmeyen bir huzur kaynağıdır ineklerin sahibi için.

Bu geçit törenini izleyen -hatta zaman zaman düşlelerinde gören- oğlan, oduncuların bir-iki kilometre uzakta-ki kara suratlı ağaçların altındaki çalışmalarını da izlemiştir. Komut verir gibi kesik kesik konuşmalarını duymuş, soğuktan demire kesmiş ağaç gövdelerine inen nacaklarının sesini dinlemiş, incecik buz katmanının altında suları gri ve damla damla görünen derenin kıyısında yaktıkları ateşi görmüştür.

Oduncuların kaskatı bedenleriyle buz gibi giysilerinin arasında kıpraşıp durur terleri. Aralarından bazıları ya akciğer ödeminden ya da diğer mevsimlerde çalıştıkları fabrikalarda ciğerlerine dolan kükürttten ölüp giderler. Bellrock Oteli'nin arkasındaki barakalarda yaşarlar ve kasabayla neredeyse hiç ilişkileri yoktur.

Ne oğlan ne de babası girmişlerdir bu yarı karanlık barakalara, insan bedeni kokusu olan bu ılıkığa. Kabaca yapılmış tahta bir masa, dört kerevet, el kadar bir pencere. Bu barakalar her yıl aralık ayında kurulur, baharda sökülür. Bellrock Kasabası'nda hiç kimse bu oduncuların gerçekte nereden geldiklerini bilmez. Bunu çokook çok sonraları başka biri söyleyecektir oğlana. Kasabada-kiler bu yabancıları buz tutmuş ırmakta, altları eski bıçak ağızlarından kotarılmış el yapımı kızaklarıyla kaymaya çıktıklarında görürler ortalıkta.

Oğlan için kış bitimi, ırmağın maviye dönmesi ve bu adamların ortadan kaybolmaları demektir.

* * *

Yaz aylarının, geceleri evdeki her ışığı -hatta babasının yatak odasının kapısında yanan şinanayı¹ bile- sön-

¹ Gazla yanan ufak idare lambası. (Çev.)

dürdüğü anların hasretini çekmektedir oğlan. Işıkları söndürdü mü, mutfağın dışında karanlığa gömülür evleri. Uzun masaya oturup içi dünya haritalarıyla dolu okul atlasına eğer başını. Akarsuların o beyazımsı kıvrımlarına bakar; uzak diyarların, sihirli beldelerin adlarını fısıldar kendi kendine. *Hazar Denizi. Nepal. Durango.* Atlası kapatır, kapağını düzler avuçlarıyla. Atlasın kapak kâğıdındaki kumlu dokuyu ve üstüne Kanada haritasının çizildiği boyaların pütürlerini duyumsar avuçlarında.

Sonra kalkar, kapkaranlık oturma odasında kollarını ileriye uzatarak yürüyüp atlası el yordamıyla kitap rafındaki yerine bırakır. Enerjisini geri kazanmak için kollarını ovuşturarak karanlıkta dikilir durur. Uykusunu kaçırmaya, daha uzun süre uyanık kalmaya zorluyordur kendisini. Hava hâlâ sıcaktır. Belinden yukarısı çıplaktır oğlanın. Aydınlık mutfağa geri döner ve pencereden pencereye giderek, ışık aşkına pencere tellerine yapışıp kalmış pervaneleri arar. Civardaki tek aydınlığı ta uzaklardan seçip tarlalardan koparak buraya uçmuştur pervaneler. Bir yaz gecesi araştırması.

Tür tür kanatlılar, peygamberböcekleri, çekirgeler, pas kızılı pervaneler. Toprağa yakın sıcak hava katmanında uçup boğuk bir ses çıkartarak çarptıkları pencere tellerine kakılıp kalan bu yaratıklara diker gözlerini. Bu gibi seslere ayarlı kulakları, daha atlasa bakarken duymuştur böceklerin pırtısını. Yıllar sonra Riverdale Kütüphanesi'nde öğrenecektir çekirgelerin çalimsı ağaççıklara nasıl zarar verdiklerini; çiçek bitlerinin çürüyen tahtaların ve körpe mısır sürgünlerinin özsularını nasıl emdiklerini. Her şey birdenbire yerine oturuvrecektir o zaman. Kafasından isim verdiği bu yaratıkların gerçek unvanlarını -sanki resmi bir balonun davetliler listesini inceliyormuş gibi- öğrenecektir bir bir. Mahmuz Boyunlu Çekirge! Canterbury Başpiskoposu!

İsimleri bile güzeldir bu yaratıkların. Bal Kanat Per-

Michael Ondaatje

ASLAN POSTUNA BÜRÜNMEK

Patrick, 1920'lerde Kanada'nın vahşi doğasından Toronto'ya gelir. Göçmenlerin istilâsına uğramış, gelişmekte olan bu çok yönlü, kozmopolit kentte yaşamını kazanmak için çeşitli işlere girer. Onun gibi pek çok insana umut vermektedir Toronto: Sendikacılar, inşaatçılar, tiyatro oyuncular, hırsızlar, işçiler... Bütün bu insanların yolları, Kanada'nın yoksulların ve göçmenlerin sırtında yükseldiği, Kuzey Amerika'nın geliştiği ve işçi hareketlerinin başladığı yıllarda birleşir. Kızıl Birlikler'in iletişim hatlarını kestiği, politik toplantıların göz yaşartıcı bombalarla dağıtıldığı, on bin yabancı işçinin ülkeden sınır dışı edildiği yıllardır bunlar. *Aslan Postuna Bürünmek*, aralarında sendikacı ve militan *Alice*'in, bir milyarderin sevgilisi olan oyuncu *Clara*'nın, hırsız *Caravaggio*'nun, inşaat patronu *Harris*'in de bulunduğu sıradan insanların öyküsünü alışılmadık bir biçimde anlatıyor. *Michael Ondaatje*, gerçeği mite yaklaştıran kurgusuyla okuru masalsi bir atmosferle sarmalıyor. Bir kentin yükselişinin hikâyesi, yirminci yüzyılın başındaki Toronto, Kuzey Amerika'daki ilk sendikalaşma hareketinin bastırılması, hayatta kalma savaşı veren bir avuç insanın öyküsü aracılığıyla romanlaşıyor. Kanada'nın doğasını son derece canlı bir üslupla betimleyen yazarın şiirsel dili özellikle dikkat çekiyor. *Aslan Postuna Bürünmek*, filmi gişe rekorları kıran *İngiliz Hasta*'nın yazarının en iyi romanı sayılıyor.

ISBN 975-07-0343-X

Kapakdaki resim: MARTIN JARRIE

9 789750 703430

<http://www.canyayinlari.com>